

Jak to učedníci uslyšeli, velmi se báli. Ježíš přistoupil, dotkl se jich a řekl: „Vstaňte, nebojte se!“

Jak to učedníci uslyšeli, velmi se báli. Ježíš přistoupil, dotkl se jich a řekl: „Vstaňte, nebojte se!“

2. NEDĚLE POSTNÍ CYKLU A

Evangelium (Mt 17,1-9)

Ježíš vzal s sebou Petra, Jakuba a jeho bratra Jana a vyvedl je na vysokou horu, aby byli sami. A byl před nimi proměněn: jeho tvář zazářila jako slunce a jeho oděv zbělel jako světlo. A hle – ukázal se jim Mojžíš a Eliáš, jak s ním rozmlouvají. Petr se ujal slova a řekl Ježíšovi: „Pane, je dobře, že jsme tady. Chceš-li, postavím tu tři stany: jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi.“ Když ještě mluvil, najednou je zastínil světlý oblak, a hle – z oblaku se ozval hlas: „To je můj milovaný Syn, v něm mám zalíbení; toho poslouvejte!“ Jak to učedníci uslyšeli, padli tváří k zemi a velmi se báli. Ježíš přistoupil, dotkl se jich a řekl: „Vstaňte, nebojte se!“ Pozdvihli oči a neviděli nikoho, jen samotného Ježíše. Když sestupovali s hory, přikázal jim Ježíš: „Nikomu o tom vidění neříkejte, dokud nebude Syn člověka vzkříšen z mrtvých.“

K POROZUMĚNÍ TEXTU

Ježíš vzal s sebou Petra, Jakuba a jeho bratra Jana a vyvedl je na vysokou horu, aby byli sami. Matoušovské výjimečné časové určení „po šesti dnech“ je snad narážkou na Ex 24,12-18, kde Mojžíš vidí Hospodinovu slávu na hoře a sedmého dne slyší Boží hlas. Ježíš bere s sebou tři učedníky: srov. Ex 24,1.9, kde Mojžíš přibírá tři blízké spolupracovníky, Árona, Nadaba a Abihu. Právě tito tři učedníci mají tu výsadu, že mohou doprovázet Krista v Getsemanské zahradě. Skutečnost, že jen úzký okruh učedníků může být svědkem této události, poukazuje na to, že není veřejnou epifanií: proto se o tom má zachovat mlčení (v. 9). Vysoká hora v určitém smyslu koresponduje s horou Sinaj a připomíná horu pokušení (Mt 4).

A byl před nimi proměněn: jeho tvář zazářila jako slunce a jeho oděv zbělel jako světlo. A hle – ukázal se jim Mojžíš a Eliáš, jak s ním rozmlouvají. Slovo „proměnit se“ najdeme také v Řím 12,2 a 2 Kor 3,18 („Na odhalené tváři nás všech se zrcadlí slavná zář Páně, a tak jsme proměňováni k jeho obrazu ve stále větší slávě - to vše mocí Ducha Páně“; tato pasáž je rozvedením a výkladem Ex 34). Jak si proměnění představit? Na pomoc nám přichází věta „Jeho tvář zářila jako slunce“; stejný výraz se používá o spravedlivých, kteří zazáří v království. Učedníci vidí Krista jako nikdy předtím, a určitě jim to připomíná příběh o Mojžíšovi na Sinaji. Je zjevné, že se dostávají do přímého kontaktu se slávou Boží přítomnosti.

Rozmluva s Mojžíšem a Eliášem navozuje, že Kristovo dílo je v jednotě s učením Starého zákona, reprezentovaného těmito dvěma postavami. Výklad,

že Mojžíš představuje zákon a Eliáš proroky, nelze podložit. Jak Eliáš, tak Mojžíš představují nebeský zástup: oba byli vzati po smrti do nebe (2 Kr 2,11-12; viz rabínskou tradici o Mojžíšovi v návaznosti na Dt 34,6). Tyto dvě postavy jsou spojeny s horou Božího zjevení (Mojžíš se Sinaji, Eliáš s Chorebem, 1 Kr 19,8). Ještě důležitější je, že oba jsou eschatologickými postavami, které mají předcházet příchod Mesiáše na konci časů (srov. 17,10; proměnění je předobrazem a předchutí nastávající poslední doby). Mojžíš je předobrazem Mesiáše, Eliáš předchůdcem.

Petr se ujal slova a řekl Ježíšovi: „Pane, je dobře, že jsme tady. Chceš-li, postavím tu tři stany: jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi.“ Petrova slova se dají přeložit také: je dobré, prospěšné, potěšující být tady. Apoštolův záměr postavit tři stany snad prozrazuje předpochopení, že už nastává definitivní konec světa: stany by měly posloužit trvalému přebývání.

Když ještě mluvil, najednou je zastínil světlý oblak, a hle – z oblaku se ozval hlas: „To je můj milovaný Syn, v něm mám zalíbení; toho poslouvejte!“ Oblak symbolizuje přítomnost Boží (srov. Ex 40,35). Zazní hlas z nebe a pronesená slova se shodují s úryvkem 3,17, ale nyní se navíc přidává „jeho poslouvejte“, což zdůrazňuje jedinečnou Ježíšovu autoritu, a to v návaznosti na Dt 18,15 („Hospodin, tvůj Bůh, ti povolá z tvého středu, z tvých bratří, proroka jako jsem já. Jeho budete poslouchat“). Právě Matouš, veden katechetickými záměry, se soustřeďuje na autoritu Ježíšova učení, především při výkladu Mojžíšova zákona. Druhá část nebeského výroku („v něm mám zalíbení“) je narážkou na izajášovského trpícího Služebníka. To je o to důležitější právě v tomto kontextu, kde se chvíli předtím hovořilo o Kristově cestě utrpení. Boží hlas tedy ztotožňuje Krista se Synem, který má jedinečnou autoritu. On uskuteční Boží spásonosné záměry jako trpící Služebník. Uprostřed největšího oslavení se zároveň připomíná Kristův úděl trpícího. A protože učedníci těžko přijímají Ježíšova slova o jeho smrti (viz Petrovu námitku „to se ti nemůže stát“, Mt 16,22), Bůh vybízí: Toho poslouvejte (tj. přijměte jeho slova o cestě utrpení).

Jak to učedníci uslyšeli, padli tváří k zemi a velmi se báli. Ježíš přistoupil, dotkl se jich a řekl: „Vstaňte, nebojte se!“ Strach při zvuku Božího hlasu je ve Starém zákoně běžným jevem (srov. Dt 4,33). Jakmile učedníci uslyšeli Boží hlas, padli na tvář. Jako při jiných podobných příležitostech Ježíš přichází a dotýká se jich: zároveň říká, aby se nebáli (srov. 14,27). Zmínka o Ježíšově doteku poukazuje na to, že to byl skutečný Ježíš, kterého učedníci viděli proměněného, a ne pouhý přízrak. Kristus prostoupen Boží slávou zůstává

milosrdným Mistrem, který vede po cestě učednictví (všechny tři prvky – padnutí, dotek a slovo „neboj se“ – nalézáme také v Zj 1,17).

Pozdvihli oči a neviděli nikoho, jen samotného Ježíše. Když sestupovali s hory, přikázal jim Ježíš: „Nikommu o tom vidění neříkejte, dokud nebude Syn člověka vzkříšen z mrtvých.“ Nyní zůstává jen Ježíš, kterého mají učedníci poslouchat. Jeho slova, jeho přítomnost stačí. Příkaz mlčet je variantou motivu mesiánského tajemství (8,4). Jestliže Kristus pravidelně vybízel k mlčení o své mesiánské identitě, tím spíše v tomto případě, kdy hrozilo nebezpečí špatného pochopení jeho budoucí cesty. Teprve po vzkříšení bude možné hlásat bez rizika nepochopení také toto Kristovo tajemství.

SHRNUTÍ

Žádné jiné vyprávění o událostech mezi narozením a vzkříšením se tomuto úryvku nepodobá. Vždyť celá Ježíšova služba je zahalená jakousi rouškou – a jen v tomto případě se rouška odnímá a něco z Kristovy slávy vyzařuje přímo před očima učedníků. Tato sláva má posílit učedníky tváří v tvář nastávajícímu Mistrovu utrpení a má legitimovat Krista jako Mesiáše a Syna Božího, a to navzdory pohoršlivému proroctví o blízké smrti. Příhodným názvem perikopy by mohlo být: „Boží odpověď na zvěst o utrpení“. Středem vyprávění není jen zjevení Kristovy slávy, ale také Otcovo slovo.

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

Ježíš dává učedníkům prožít krásné a silné chvíle na hoře, aby pak zvládli prožít těžké chvíle, které čekají Ježíše v Jeruzalémě... Podobně i nám Bůh dává možnost prožít něco hezkého, abychom pak byli silní a zvládli různé náročné chvíle, které v životě přicházejí. Ježíš na nás prostě myslí a snaží se nám pomáhat a posílit nás – a my se můžeme vždy spolehnout na to, že on ví, co zrovna teď potřebujeme.

Starší:

To je úžasné: už na této zemi je možné se setkat s Bohem v Trojici. Apoštolové to zažili a bylo to hodně silné. Nejraději by na onom místě zůstali a postavili stany. Na jiném místě v Písmu se říká, že celý Bůh vstoupí do lidského srdce, když budeme milovat Ježíše a zachovávat jeho slovo (srov. J 14,23). Tedy i my máme možnost, abychom prožívali to, co apoštolové na hoře...

Zkusme si

Podle tradice se Ježíšovo proměnění odehrálo na hoře Tábor, která leží přibližně uprostřed Izraele.

Mladší:

Název „Tábor“ podle hory proměnění se promítl i do naší běžné řeči. Vzpomenete si, co všechno označujeme slovem „tábor“? (obecné názvy, vlastní názvy...) Máme nějaký Tábor (horu, město...) i v Čechách? A vzpomenete si na nějakou další biblickou horu, a na příběh, který se na ní odehrál?

Starší:

Hora Tábor je v Bibli zmíněna kromě tohoto novozákonního čtení ještě někde jinde. Dokážete tento příběh vyhledat? Proč myslíte, že se označení „tábor“ přenesl i na obecné věci – kde najdete nějaké spojovací body? Dokážete horu Tábor najít na mapě Izraele?

A úkol pro všechny: jestli jste někdy na nějakém táboře byli, najděte nějaké fotky nebo nakreslete vzpomínku; nebo se třeba nějakému kamarádovi z tábora ozvěte!

2. neděle postní cyklu A
Mt 17,1-9

2. neděle postní cyklu A
Mt 17,1-9

2. neděle postní cyklu A
Mt 17,1-9

2. neděle postní cyklu A
Mt 17,1-9

2. neděle postní cyklu A
Mt 17,1-9

2. neděle postní cyklu A
Mt 17,1-9

2. neděle postní cyklu A
Mt 17,1-9

2. neděle postní cyklu A
Mt 17,1-9